VIẾT PROMPT HIỆU QUẢ CHO CÁC TÁC VỤ HỌC TẬP

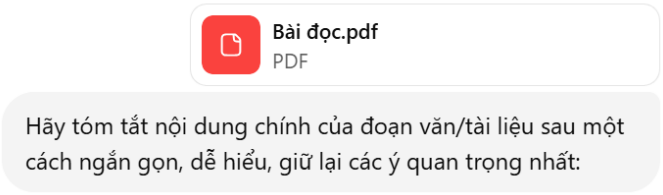
I. Mục tiêu:

Phát triển kỹ năng viết prompt hiệu quả để tận dụng tối đa khả năng của các mô hình ngôn ngữ lớn trong học tập.

II. Bài làm :

1 . Prompt cơ bản (đơn giản, ngắn gọn)

Tác vụ học tập: Tóm tắt một bài đọc/tài liệu học tập

2. Prompt cải tiến (chi tiết hơn, có cấu trúc)

Giải thích một khái niệm phức tạp

3. Prompt nâng cao (áp dụng các kỹ thuật prompt engineering như role prompting, chain-of-thought, few-shot examples)

Tạo bộ câu hỏi ôn tập cho một chủ đề

Vai trò của bạn:
Bạn là một giảng viên đại học có nhiều năm kinh nghiệm trong việc thiết kế đề ôn tập và đánh giá năng lực sinh viên. Bạn có khả năng phân loại câu hỏi theo mức độ tư duy (nhận biết → hiểu → vận dụng → vận dụng cao).

Nhiệm vụ:
Hãy tạo một bộ câu hỏi ôn tập cho chủ đề: Trí tuệ nhân tạo

Quy trình suy nghĩ (thực hiện nội bộ, không cần trình bày ra):

Xác định các nội dung chính của chủ đề
Phân loại câu hỏi theo mức độ từ dễ đến khó
Đảm bảo câu hỏi bao phủ toàn bộ kiến thức quan trọng

Yêu cầu đầu ra:

Chia câu hỏi thành 3 mức độ:
Cơ bản (nhận biết, hiểu)
Trung bình (áp dụng)
Nâng cao (phân tích, vận dụng cao)
Mỗi mức độ gồm: [số lượng câu hỏi] câu
Câu hỏi rõ ràng, ngắn gọn, không đánh đố
Có thể kết hợp các dạng:
Trắc nghiệm
Tự luận ngắn
Câu hỏi tình huống
(Tùy chọn) Có đáp án hoặc gợi ý trả lời ngắn gọn

Đối tượng:
Sinh viên năm nhất, chưa có nền tảng chuyên sâu

Yêu cầu trình bày:

Dùng gạch đầu dòng hoặc đánh số rõ ràng
Ngôn ngữ dễ hiểu
Tránh thuật ngữ quá phức tạp

4. Kết quả thử nghiệm với các Prompt khác nhau

Prompt cơ bản (đơn giản, ngắn gọn)

Đặc điểm	Kết quả	Nhật xét
Chỉ có yêu cầu đơn giản là tóm tắt nội dung Không có vai trò cụ thể Không có cấu trúc hay hướng dẫn trình bày	AI vẫn tóm tắt đúng ý chính Nội dung dễ hiểu nhưng chưa được chia bố cục rõ ràng Khó kiểm soát độ dài và mức độ chi tiết	Phù hợp khi cần làm nhanh Chưa phù hợp để học hoặc trình bày học thuật

Prompt cải tiến (chi tiết hơn, có cấu trúc)

Đặc điểm	Kết quả	Nhật xét
Có vai trò rõ ràng là giảng viên Có yêu cầu cụ thể như định nghĩa, giải thích, ví dụ, so sánh, tóm tắt Có định dạng trình bày rõ ràng	Nội dung được chia thành từng phần cụ thể Dễ đọc, dễ hiểu, phù hợp với người mới học Có tính sư phạm cao hơn	Kiểm soát được cách trình bày của AI Chất lượng tốt hơn prompt 1 Phù hợp cho mục đích học tập

Prompt nâng cao (áp dụng các kỹ thuật prompt engineering như role prompting, chain-of-thought, few-shot examples)

Đặc điểm	Kết quả	Nhật xét
Có vai trò rõ ràng Có yêu cầu về tư duy như phân loại mức độ câu hỏi Có ràng buộc cụ thể về số lượng, dạng câu hỏi và độ khó Gần giống cách thiết kế đề ôn tập thực tế	Nội dung rất có hệ thống Phân cấp rõ ràng từ cơ bản đến nâng cao Có thể sử dụng trực tiếp để ôn tập hoặc kiểm tra Đầu ra ổn định và đúng mục tiêu	Kiểm soát AI ở mức cao Cho kết quả giống sản phẩm học thuật thực tế Phù hợp cho học tập và thi cử

KẾT LUẬN:

	Prompt 1	Prompt 2	Prompt 3
So sánh tổng thể	độ chi tiết thấp, kiểm soát thấp, chất lượng ở mức cơ bản	độ chi tiết trung bình, kiểm soát khá, chất lượng tốt	độ chi tiết cao, kiểm soát rất cao, chất lượng rất tốt
Kết luận	phù hợp cho nhu cầu nhanh và đơn giản	phù hợp cho học và hiểu kiến thứ	phù hợp cho tạo nội dung học tập chuyên sâu như đề ôn tập và bài kiểm tra

5. Yếu tố quyết định chất lượng Prompt

Một số prompt hiệu quả hơn vì chúng cung cấp hướng dẫn rõ ràng và đầy đủ cho AI. Trước hết, prompt càng cụ thể thì AI càng hiểu đúng yêu cầu, từ đó trả lời chính xác hơn. Bên cạnh đó, việc xác định vai trò giúp AI điều chỉnh cách diễn đạt phù hợp, ví dụ như giảng viên sẽ giải thích dễ hiểu hơn cho người học.

Ngoài ra, prompt có cấu trúc rõ ràng sẽ giúp nội dung được trình bày logic, dễ theo dõi. Các ràng buộc như độ dài, số lượng hay dạng câu hỏi cũng giúp kiểm soát chất lượng đầu ra tốt hơn. Việc đưa ví dụ mẫu còn giúp AI làm đúng định dạng mong muốn.

Cuối cùng, khi xác định rõ đối tượng người đọc, AI sẽ điều chỉnh mức độ khó và cách trình bày phù hợp. Vì vậy, một prompt hiệu quả thường là prompt có mục tiêu rõ ràng, cấu trúc tốt và hướng dẫn cụ thể.

6. Các nguyên tắc và mẹo viết Prompt hiệu quả

Nguyên tắc chính :

1. Xác định mục tiêu rõ ràng	Prompt cần nêu cụ thể bạn muốn AI làm gì (tóm tắt, giải thích, tạo câu hỏi…). Mục tiêu càng rõ, kết quả càng chính xác.
2. Cung cấp ngữ cảnh và vai trò	Việc gán vai trò (giảng viên, chuyên gia…) giúp AI trả lời đúng phong cách và phù hợp mục đích.
3. Sử dụng cấu trúc rõ ràng	Chia yêu cầu thành các phần như định nghĩa, ví dụ, so sánh… giúp nội dung logic và dễ theo dõi.
4. Thêm ràng buộc cụ thể	Quy định độ dài, số lượng, dạng nội dung giúp kiểm soát chất lượng đầu ra.
5. Xác định đối tượng người đọc	Giúp AI điều chỉnh độ khó và cách diễn đạt phù hợp (ví dụ: sinh viên năm nhất → giải thích đơn giản).
6. Dùng ví dụ mẫu khi cần	Giúp AI hiểu đúng định dạng và cách trình bày mong muốn.

Mẹo thực tế :

Viết prompt từ tổng quát đến chi tiết
Bắt đầu bằng yêu cầu chính, sau đó bổ sung điều kiện cụ thể.

Ưu tiên câu lệnh rõ ràng, tránh mơ hồ
Không dùng các từ như "giải thích sơ sơ" mà nên nêu rõ mức độ.

Kết hợp nhiều kỹ thuật
Vai trò + cấu trúc + ràng buộc → cho kết quả tốt nhất.

Thử nghiệm và điều chỉnh
Nếu kết quả chưa đúng ý, chỉnh lại prompt thay vì hỏi lại chung chung.